

ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง របាំតំបក
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์
ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาทำนนาฏศิลป์)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โดย

นางสาวพิมพ์ดี จันทรโกศล
โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำตับจาก
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์
ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โดย
นางสาวพิมพ์ดี จันทรโกศล

โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

คำนำ

ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์นี้ จัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะผู้เรียนในเรื่อง “ระบำตับจาก” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผู้จัดทำได้นำเอาประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด จากผู้ทรงคุณวุฒิทางนาฏศิลป์ไทยและภูมิปัญญาชาวบ้านหลาย ๆ ท่านมาประกอบในการ จัดทำ อีกทั้งได้วิเคราะห์เนื้อหาสาระจากเอกสารการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ สาระที่ 3 : นาฏศิลป์ ในสาระท้องถิ่น ซึ่งผู้จัดทำได้เสนอความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ นาฏยศัพท์และภาษาท่า ความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง ระบำตับจาก และท่าร่ำระบำตับจาก ใน รูปแบบของสื่อประสม อันประกอบด้วย เอกสารอ่านประกอบ สมุดภาพประกอบคำบรรยาย ซีดี และวีซีดี ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์นี้ จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อันจะเป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์โดยตรง เกิดความ เข้าใจในการจัดการ “จาก” ของภูมิปัญญาท้องถิ่นป้าชายเลนในการทำตับจาก ครูผู้สอน นาฏศิลป์หรือผู้สนใจสามารถนำไปใช้ฝึกปฏิบัติหรือนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำชุดฝึกปฏิบัติ นาฏศิลป์ในชุดอื่น ๆ ตามลักษณะท้องถิ่นและบริบทของตน เพื่อความเหมาะสม

พิมพ์ดี จันทรโกศล
ผู้จัดทำ

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญภาพ	ข
คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
การกำหนดผู้เรียน/ผู้ใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์	2
ส่วนประกอบของชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์	2
คำแนะนำในการใช้	3
สาระสำคัญของชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์	
- ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์ (นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์)	6
แผนภูมิงานการเรียนรู้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์	
- ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์ (นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์)	6
คู่มือครูสำหรับการใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์	
- ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์ (นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์)	7
ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	27
ตอนที่ 1 นาฏยศัพท์	32
- เรื่อง นาฏยศัพท์ที่ใช้มือ	34
- เรื่อง นาฏยศัพท์ที่ใช้เท้า	49
- เรื่อง นาฏยศัพท์ที่ใช้ลำตัว	61
ตอนที่ 2 ภาษาทำนาฏศิลป์	71
แบบทดสอบประจำชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์	94
แบบวัดทักษะปฏิบัติประจำชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์	98
บรรณานุกรม	100

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 จีบหงาย	34
2 จีบคว่ำ	35
3 จีบหลัง	35
4 จีบปรกข้าง	36
5 จีบปรกหน้า	36
6 จีบล็อแก้ว	37
7 วงบน	37
8 วงกลาง	38
9 วงล่าง	38
10 วงหน้า	39
11 วงบัวบาน	39
12 รวมมือล่าง	40
13 รวมมือบน	40
14 ม้วนมือ ชั้นที่ 1	41
15 ม้วนมือ ชั้นที่ 2	41
16 ม้วนมือ ชั้นที่ 3	41
17 ประทับ ชั้นที่ 1	49
18 ประทับ ชั้นที่ 2	49
19 ยกเท้า (ยกหน้า)	50
20 ยกเท้า (ยกข้าง)	50
21 กระทั่งเท้า ชั้นที่ 1	51
22 กระทั่งเท้า ชั้นที่ 1	51

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
23 กระจกหลัง (ด้านข้าง)	52
24 กระจกหลัง (ด้านหน้า)	52
25 ก้าวหน้า	53
26 ก้าวไขว้	53
27 ก้าวข้าง	54
28 แตะเท้า	54
29 ยืนเข้า	55
30 เอียงศีรษะ	61
31 ลักคอ	61
32 นั่ง	62
33 โย้ตัว ชั้นที่ 1	63
34 โย้ตัว ชั้นที่ 2	63
35 ท่าฉัน ตัวเรา ข้าพเจ้า	73
36 ท่ายืน	74
37 ท่าดีใจ ยิ้ม	74
38 ท่าอาย	75
39 ท่ารัก ชื่นชม ห่มผ้า	75
40 ท่าเสียใจ ร้องไห้ ชั้นที่ 1	76
41 ท่าเสียใจ ร้องไห้ ชั้นที่ 2	76
42 ท่าโกรธ ลักษณะที่ 1	77
43 ท่าโกรธ ลักษณะที่ 2	77

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
44 ทำความสวย ความงาม	78
45 ทำความเป็นใหญ่	78
46 ทำความเจริญรุ่งเรือง ขั้นที่ 1	79
47 ทำความเจริญรุ่งเรือง ขั้นที่ 2	79
48 ทำร้ายเริง เปิกบาน ขั้นที่ 1	80
49 ทำร้ายเริง เปิกบาน ขั้นที่ 2	80
50 ทำร้ายเริง เปิกบาน ขั้นที่ 3	80

